

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІЙСЬКОВИЙ ІНСТИТУТ ТАНКОВИХ ВІЙСЬК
НАЦІОНАЛЬНОГО ТЕХНІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
«ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

Кафедра тактико-спеціальних дисциплін
(назва)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Начальник кафедри

полковник О.ЧЕРНЯВСЬКИЙ

« _____ » _____ 20__ року

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОРГАНІЗАЦІЯ ВІЙСЬКОВОГО ЗВ'ЯЗКУ
(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти _____ перший (бакалаврський) _____
перший (бакалаврський) / другий (магістерський)

вид дисципліни _____ загальна підготовка (обов'язкова) _____
(загальна підготовка (обов'язкова/вибіркова) / професійна підготовка (обов'язкова/вибіркова))

форма навчання _____ денна _____
(денна/заочна)

Харків – 2019 рік

Обсяг дисципліни: 2 кредити ECTS/60 годин.

Лекцій: 2 години.

Групові заняття: 22 години.

Практичні заняття: 14 годин.

Форма контролю: диференційований залік.

Термін викладання для освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр»:

1 – 2 семестри.

Мова викладання: українська.

Мета:

набуття курсантами теоретичних знань та практичних навичок в роботі на техніці та засобах зв'язку, вірному застосуванні отриманих знань в основних видах бою;

розвиток у тих, хто навчається, винахідливості при експлуатації засобів зв'язку в різних умовах бою, здатності до самостійного та творчого вирішення завдань у мирний та воєнний час, самостійного застосування отриманих знань на практиці, здатності організувати і методично правильно проводити заняття з організації зв'язку в підпорядкованих підрозділах.

Компетентності:

1. Здатність приймати оперативні, обґрунтовані рішення відповідно до обстановки, що склалася (ЗК 2).

2. Знання та розуміння у сфері бронетанкового озброєння та техніки в ході її підготовки, обслуговування, відновлення та ведення бою (ФК 2).

3. Знання та розуміння основних властивостей систем, комплексів і зразків бронетанкового озброєння та військової техніки (ФК 3).

4. Здатність застосовувати штатне озброєння та військову техніку підрозділу (ФК 4).

5. Здатність планувати, організувати і застосовувати озброєння та військову техніку у бою підрозділом (ФК 6).

6. Знання і розуміння технічних характеристик озброєння та військової техніки армій держав-членів НАТО і противника, способів їх дій (ФК 7).

7. Здатність до самоосвіти, уміння знаходити та аналізувати інформацію з різних джерел, проводити її аналіз і надавати критичну оцінку (ФК 12).

Результати навчання:

1. Застосовувати штатне озброєння та техніку підрозділу, знати їх тактико-технічні характеристики, готувати їх до бойового застосування, обслуговувати та відновлювати після застосування (ПРН 3).

2. Знати та розуміти основні властивості систем, комплексів і зразків бронетанкового озброєння та військової техніки (ПРН 4).

3. Демонструвати навички захисту себе і знання для забезпечення захисту особового складу та БОВТ підрозділу під час виконання завдань за призначенням (ПРН 6).

4. Визначати і описувати технічні характеристики ОВТ армій держав-членів НАТО і противника, способів їх дій (ПРН 8).

5. Організовувати підготовку БОВТ підрозділу до маршу і їх технічне обслуговування (ПРН 10).

6. Володіти достатніми знаннями, методами і технологіями у сфері БОВТ, використання яких надають їм можливість розв'язувати складні спеціалізовані та практичні задачі у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів, системного аналізу та дослідження операцій і характеризується комплексністю та невизначеністю умов (ПРН 16).

Теми, що розглядаються:

Блок змістових модулів 1. Основи організації зв'язку.

Змістовий модуль 1. Зв'язок в підрозділах Сухопутних військ.

Змістовий модуль 2. Забезпечення радіозв'язку в різних умовах.

Змістовий модуль 3. Організація зв'язку в механізованому (танковому) батальйоні в основних видах бою з урахуванням досвіду ООС.

Змістовий модуль 4. Забезпечення прихованості управління військами та радіоелектронний захист засобів зв'язку.

Змістовий модуль 5. Правила ведення радіопереговорів.

Змістовий модуль 6. Експлуатація, технічне обслуговування і зберігання засобів зв'язку в підрозділах.

Блок змістових модулів 2. Засоби зв'язку підрозділів.

Змістовий модуль 7. Переносні радіостанції тактичної ланки управління.

Змістовий модуль 8. Засоби проводового зв'язку.

Змістовий модуль 9. Засоби зв'язку броньованих об'єктів.

Змістовий модуль 10. Робота на засобах зв'язку.

Диференційований залік.

Форма та методи навчання:

денна форма навчання.

Методика вивчення навчальної дисципліни “Організація військового зв'язку” спрямована на повне засвоєння курсантами всіх модулів дисципліни поряд з природничими, суспільними науками та іншими загальновійськовими, тактико-спеціальними та військово-технічними дисциплінами, закладає підґрунтя військовій освіті, цементує професію, морально-ділові якості, і на базі цього виховує у офіцерських кадрів високу військову майстерність, постійну готовність до забезпечення бойових дій.

Для вивчення окремих навчальних елементів навчальної дисципліни “Організація військового зв'язку” підібрані найбільш ефективні прийоми і засоби. Для забезпечення достатності освітнього рівня підготовки військових фахівців та готовності до виконання службово-бойових функцій на первинних

офіцерських посадах протягом 3-5 років, ефективним прийомом вивчення в курсі “Організація військового зв’язку” обрано запозичення з доступних інформаційних джерел досвіду армій провідних країн світу та перспектив їх розвитку.

Методика викладання дисципліни виходить із основних принципів дидактики (теорія обґрунтування і навчання). Вона надає науково-педагогічну характеристику формам і методам навчання, вказує на більш доцільні їх поєднання для досягнення визначеного ступеню навчання, визначає умови найбільш ефективного їх використання.

Для досягнення основної мети навчання програмою передбачені наступні форми навчання:

- фронтальна форма навчання, коли усі курсанти під контролем викладача виконують одне і теж завдання одночасно;

- індивідуальна форма навчання, коли курсанти виконують завдання послідовно, один за одним.

При цьому, залежно від необхідності досягнення рівнів знання чи вміння викладач повинен використовувати наступні методи:

пояснювально-ілюстраційний метод, при якому викладач доводить готову інформацію різними засобами, а курсанти її сприймають, усвідомлюють та фіксують у пам'яті. Цей метод є одним із найбільш економічних способів передачі знань, передбачає використання таких засобів інформації, як слово (усне і друковане), різні наочні посібники, плакати, комп'ютерний ілюстраційний матеріал і т. ін. Знання, які отримані в результаті реалізації цього методу не формують вміння, цей метод використовується для досягнення рівня “Знати”;

репродуктивний метод, головною ознакою якого є доведення і повторення способу діяльності, згідно завдання викладача. Він повинен використовуватися при проведенні практичних занять. Використовуючи цей метод, викладач досягає рівня “Вміти” при вивченні теми.

Вищевказані методи надають курсантам знання, вміння, навички. Для розвитку їх творчих здібностей викладач повинен використовувати методи проблемного навчання: проблемне викладання, частково-пошуковий (евристичний) метод, винахідницький метод.

Проблемне викладання використовується викладачем при постановці проблеми перед тими, хто навчається і подальшого її вирішення, але при цьому викладач показує шляхи рішення, розкриває хід своєї думки. Цей метод повинен застосовуватись викладачем під час проведення практичних занять. Безпосереднім результатом проблемного викладання повинно бути засвоєння курсантом способу і логіки вирішення конкретної проблеми, але ще без вміння застосовувати їх самостійно. Цей метод навчає курсантів способу отримання знань. З його допомогою вони отримують навички творчого мислення.

Частково-пошуковий (евристичний) метод служить меті поступового наближення курсантів до самостійного вирішення проблем шляхом попереднього навчання виконання окремих елементів рішення. Використовується при виконанні практичних завдань щодо прогнозування

соціально-педагогічних ситуацій у військовому колективі, коли спосіб пошуку оптимального рішення визначає викладач, але рішення знаходить сам курсант.

Винахідницький метод є необхідним для повноцінного засвоєння досвіду творчої діяльності. Викладач використовує його для забезпечення творчого застосування знань, оволодіння методами наукового пізнання, формування риси творчої діяльності є умовою формування зацікавленості, потребу в такій формі діяльності. Формами застосування цього методу є: завдання на самопідготовку.

Тільки проблемні методи забезпечують глибоке засвоєння знань на рівні їх творчого застосування, оволодіння методами творчого мислення, досвідом практичної і творчої діяльності.

Вивчення навчальної дисципліни “Організація військового зв’язку” відіграє важливу роль у військово-професійному орієнтуванні майбутніх офіцерів на самостійне виконання службово-бойових функцій на первинних офіцерських посадах, зазначених у нормативній частині освітньо-кваліфікаційної характеристики випускника факультету.

Військово-професійної спрямованість навчання військових фахівців забезпечується матеріалами досвіду застосування військ в ООС, залученням офіцерів - зв’язківців військових частин, обміном досвіду з організації навчання і виховання особового складу, морально-психологічного забезпечення навчально-бойової діяльності.

З врахуванням цього, зміст програми навчальної дисципліни “Організація військового зв’язку” побудований таким чином, що враховує вивчення в логічному поєднанні за усіма семестрами загальновійськових і тактико - спеціальних навчальних дисциплін – теоретичної та практичної основи виконання типових завдань діяльності на первинних офіцерських посадах в підрозділах і частинах видів і родів військ Збройних Сил України.

Військово-професійна спрямованість навчання військових фахівців забезпечується застосуванням методу проблемно-пошукового подання навчального матеріалу і нормативного обґрунтування практичного навчання. Цей метод реалізується дотриманням положень нормативної частини освітньо-кваліфікаційної характеристики випускника факультету щодо відповідності змісту і повноти набутих курсантами вмій службово-бойовим функціям та типовим завданням діяльності на первинних офіцерських посадах за призначенням.

Засобами реалізації військово-професійної спрямованості дисципліни “Організація військового зв’язку”, окрім вказаних, є визначені аудиторії, обладнані сучасними технічними засобами навчання і інформації, ПЕОМ, і фонди навчально-методичних посібників та розробок факультету.

Методи контролю:

Методи поточного контролю: усне опитування, письмовий експрес контроль, виступи при обговоренні питань на практичних заняттях;

Методи самоконтролю: питання самоконтролю.

Методи підсумкового контролю: диференційований залік.

Складовою частиною процесу навчання є система контролю та звітності курсантів за якістю засвоєння навчального матеріалу. Головна мета контролю полягає у забезпеченні наукового рівня придбаних курсантами знань, міцності сформованих у них вмінь та навичок.

Контроль успішності та якості підготовки курсантів включає:

поточний контроль;

самоконтроль;

модульний (рубіжний) контроль;

підсумковий контроль.

Кількість контрольних заходів, форми їх проведення, періодичність доводяться до курсантів на початку вивчення дисципліни та навчального семестру.

Поточний контроль - оцінювання теоретичних знань і практичних навичок курсанта з конкретного змістового модуля (логічно завершеної частини навчальної дисципліни). Проводиться викладачами на всіх видах навчальних занять.

Форми проведення поточного контролю та критерії оцінки рівня знань визначаються кафедрою. Основні форми поточного контролю: усне опитування, письмовий контроль, тестування в т.ч. із застосуванням ЕОТ, практичних завдань, виконання рефератів тощо, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни.

Основна мета поточного контролю - постійне отримання викладачем інформації про якість засвоєння курсантами матеріалу навчальної дисципліни, перевірка готовності курсантів до виконання наступних навчальних завдань, а також управління їх навчальною мотивацією.

Результати поточного контролю використовуються для коригування методів і засобів навчання та враховуються на заліку.

Кількість балів для визначення результатів поточного контролю залежить від рівня знань курсанта, вміння використовувати їх при виконанні практичних завдань і нормативів, навичок роботи з електронно-обчислювальною технікою тощо.

Результати поточного контролю фіксуються в журналі обліку навчальних занять наступним чином: у чисельнику - по 4-бальній шкалі, в знаменнику - кількість балів, яка відповідає даній оцінці по шкалі.

Самоконтроль призначений для самооцінки курсантами якості засвоєння навчального матеріалу з конкретного розділу (теми) навчальної дисципліни.

З цією метою в навчальних посібниках для кожної теми (розділу), а також у завданнях на самостійну підготовку передбачаються питання для самоконтролю. Більша ефективність самоконтролю забезпечується спеціальними програмами самоконтролю та самооцінки, які є складовими частинами електронних підручників та автоматизованих навчальних курсів.

Самоконтроль здійснюється у формі тестування за тему.

Модульний контроль полягає в оцінюванні результатів навчання курсантів із вивчення навчального матеріалу змістового модуля за результатами поточних контролів і контрольних заходів.

Структура завдань, система проведення модульного контролю та критерії оцінки рівня знань, розробляються ПМК та визначаються в програмах (робочих програмах) навчальних дисциплін. Він проводиться у тиждень для контрольних заходів відповідно до графіку навчального процесу.

Модульний контроль є обов'язковим. За результатами поточного контролю курсант не може бути звільненим від модульного контролю.

До модульних контролів курсанти допускаються без будь-яких обмежень. Критерії оцінювання результатів виконання завдань за контрольний захід доводиться до відома курсантів перед початком його проведення.

У разі порушення курсантом встановленого порядку здійснення контрольного заходу (списування, підміна завдання, використання недозволених матеріалів чи засобів) викладач відстороняє цього курсанта від виконання завдання, робить позначку в журналі обліку навчальних занять, оцінює його роботу в нуль балів (незадовільно).

Курсантам забороняється обмінюватись інформацією у будь-якій формі, або використовувати інші матеріали та засоби, крім дозволених.

Курсант, який на модульному контролі отримав оцінку “незадовільно”, повинен скласти його повторно і отримати позитивну оцінку, в іншому випадку він до підсумкового контролю не допускається. Курсант не може повторно складати модульний контроль з метою підвищення оцінки.

Відмова курсанта від відповіді на білет (тест) оцінюється як незадовільна відповідь. Форми модульного контролю: усне опитування; письмовий контроль; тестування (в т.ч. із застосуванням ЕОТ). Модульний контроль проводиться в ході одного із навчальних занять наприкінці вивчення змістового модулю протягом 45 хвилин у вигляді контрольної роботи.

Розроблені для проведення білети (тести) повинні забезпечувати перевірку теоретичної та практичної підготовки тих, хто навчається.

Для проведення модульного контролю та оцінки якості засвоєння змісту навчання для змістового модуля встановлюється кількість балів – 100, яку може набрати курсант під час навчання та за результатами контрольних заходів.

Підсумковий контроль проводиться у вигляді диференційованого заліку в термін, встановлений графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному робочою програмою навчальної дисципліни.

Курсант може бути звільнений від здачі підсумкового контролю і отримати оцінку за семестр автоматично, якщо СМО > 75 балів. У такому випадку оцінка буде залежати від кількості набраних балів і визначатись відповідно до шкали, наведеної у таблиці 1. За бажанням курсанта він може здавати семестровий контроль з метою підвищення своєї оцінки.

По закінченню вивчення навчальної дисципліни за умов здачі усіх передбачених програмою контрольних заходів курсантові одноразово надається змога за власним бажанням підвищити оцінку з дисципліни шляхом складання диференційованого заліку.

Форма проведення контролю (усна, письмова, комбінована, а також шляхом тестування з використанням технічних засобів), зміст і структура контрольних завдань, білетів, перелік матеріалів, користування якими дозволяється курсанту під час екзамену (програми, довідники, карти, таблиці, макети та інші посібники) і критерії оцінювання обговорюються на засіданні ПМК і затверджуються головою ПМК не пізніше ніж за місяць до початку складання контрольного заходу. Названі матеріали дійсні протягом навчального року, вони є складовою навчально-методичної документації з дисципліни і зберігаються на ПМК. Можливе поєднання різних форм контролю.

Оцінка за диференційований залік вноситься у екзаменаційну відомість, Додаток до диплома і вважається остаточною, навіть, якщо вона менша за підсумкової оцінки за вивчення дисципліни.

Розподіл балів, які отримують курсанти

Таблиця 1. – Розподіл балів для оцінювання успішності курсанта

1-й семестр	2-й семестр	Диференційований залік	Сума (R)
Поточний контроль	Поточний контроль		
30 б.	30 б.	40 б.	100 б.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80 – 89	B	добре	
65 – 79	C		
55 – 64	D	задовільно	
50 – 54	E		
35 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Рекомендована література:

1. “Настанова з організації радіозв'язку у ЗС України”. Київ - 2018.
2. “Таблиця частот для радіозасобів в КХ діапазоні”. Київ – 2018.
3. “Перелік заборонених для використання радіочастот радіоелектронними засобами ЗС України”. Київ – 2018.
4. Навчальний посібник “Організація військового зв'язку”. Київ - 2016.
5. Навчально-методичний посібник “Зв'язок у підрозділах Сухопутних військ”. Харків - 2013.
6. Навчальний посібник “Системи та засоби зв'язку”. Харків - 2015.
7. Навчально-методичний посібник “Управління зв'язком у механізованому батальйоні”. Харків - 2014.
8. “Польовий комутатор П-193М”. Технічний опис та інструкція по експлуатації.
9. “Телефонний апарат ТА-57”. Технічний опис та інструкція по експлуатації.
10. “Додаток до Інструкції щодо експлуатації комплекту транкінгового зв'язку МОТотрво”.
11. Інструкція з експлуатації “ВИРІБ «Либідь К-1А», «Либідь К-1РС» (автомобільна цифрова радіостанція серії DM 4000 у спеціальному виконанні) АЭЖА 464532.02 2 /025 .01 РЭ”, ТОВ «ДОЛЯ І КО. ЛТД» - 2018.
12. Інструкція з програмування та конфігурування комплекту оперативного радіозв'язку типу МОТотрво АЭЖА 464532.011.1 РЭ, ТОВ «ДОЛЯ І КО. ЛТД» - 2018.
13. Інструкція з експлуатації “Ретранслятор SLR 5500 у спеціальному виконанні (виріб «Либідь К – 2РТ Д») АЭЖА 464532.02 8 РЭ”, ТОВ «ДОЛЯ І КО. ЛТД» - 2018.
14. Інструкція з технічного обслуговування возівних (автомобільних) радіостанцій MOTOROLA серії DM4000 та радіостанцій «Либідь К-1А», «Либідь К-1РС», Либідь К-2РБ» АЭЖА 464532.012.01 РЭ ДСТУ 4184:2003, ТОВ «ДОЛЯ І КО. ЛТД» - 2018.
15. Інструкція з експлуатації “Базова станція/ретранслятор MOTOROLA SLR серії 5 000 АЭЖА 464532.02 9 РЭ”, ТОВ «ДОЛЯ І КО. ЛТД» - 2016.
16. Інструкція з технічного обслуговування ретрансляторів MOTOROLA серій DR, MTR та SLR та виробу «Либідь К-2РТД» АЭЖА 464532.014.01 РЭ ДСТУ 4184:2003, ТОВ «ДОЛЯ І КО. ЛТД» - 2018.
17. Настава з експлуатації “Цифрова радіостанція транкінгового зв'язку на броньований об'єкт (виріб «Либідь К-2РБ» та його модифікації) АЭЖА 464532.026.04 РЭ”, ТОВ «ДОЛЯ І КО. ЛТД» - 2018.
18. Рекомендації з питань забезпечення безпеки цифрового радіозв'язку МОТотрво, ТОВ «ДОЛЯ І КО. ЛТД» - 2018;
19. Апаратура внутрішнього зв'язку та комутації (АВЗК) ASELSAN ICS 6680, Інструкція з експлуатації;

20. Солдатська радіостанція PRC-5712, Інструкція з експлуатації;
21. Радіостанція ASELSAN PRC 9651, Інструкція з експлуатації;
22. Радіостанція ASELSAN VRC 9661, Інструкція з експлуатації.

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни

Семестр	Змістові модулі, форми контролю успішності навчання
1	ЗМ 1; ЗМ 2; ЗМ 3; ЗМ 4; ЗМ 5; ЗМ 6; ЗМ 7; ЗМ 8;
2	ЗМ 9; ЗМ 10; ДЗ.

Таблиця 4. – Перелік дисциплін

Вивчення цієї дисципліни безпосередньо спирається на:	На результати вивчення цієї дисципліни безпосередньо спираються:
	Загальна тактика
	Військова топографія
	Стрілецька зброя та вогнева підготовка
	Експлуатація та водіння бойових машин
	Військове стажування

Провідний лектор:

Старший викладач кафедри тактико-спеціальних дисциплін – начальник зв'язку
підполковник С.ПІСКУН